

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ ΕΔΩΣΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

A3. (Μονάδες 25)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο (επιστολή) λαμβάνουμε υπόψη:

δομή: τυπική προσφώνηση και αποφώνηση,

ύφος λόγου: πληροφοριακό, ουδέτερο στην επιχειρηματολογία (θεμιτή η αξιοποίηση -με μέτρο - του προσωπικού και οικείου ύφους στις προσωπικές εκτιμήσεις),

γλώσσα: αναφορική λειτουργία στην επιχειρηματολογία (θεμιτή η χρήση -με μέτρο- της συγκινησιακά φορτισμένης γλώσσας στις προσωπικές τοποθετήσεις).

Ενδεικτικοί άξονες ανάλυσης:

Ο/Η μαθητής συμφωνεί με τους λόγους που επηρεάζουν το γλωσσικό αίσθημα των νέων και παρατίθενται στο κείμενο αναφοράς:

- η συνεχής επαφή και ο εθισμός με τα τεχνολογικά μέσα και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποδυναμώνουν το γλωσσικό αίσθημα,
- η υπερβολική χρήση του διαδικτύου και η πολύωρη τηλεθέαση αποκόπτουν από την ανθρώπινη επικοινωνία και άλλες πνευματικές δραστηριότητες,
- απουσιάζει η ποιότητα από τον δημοσιογραφικό και διαδικτυακό λόγο,
- παραβιάζονται οι γραμματικοί και συντακτικοί κανόνες και υιοθετούνται γλωσσικά πρότυπα όπως προβάλλονται από τα διαφημιστικά μηνύματα, τα νεανικά έντυπα, τους στίχους των τραγουδιών (συνθηματικός λόγος, σλόγκαν, ξενισμοί κ.ά.),
- απαξίωση σχολικού βιβλίου, αποστήθιση, τυποποίηση γνώσεων,
- η οικογένεια δεν επιδιώκει την καλλιέργεια της γλωσσικής ικανότητας, έλλειψη ερεθισμάτων κ.ά.

Ο/Η μαθητής/-τρια διαφωνεί με τους λόγους που επηρεάζουν το γλωσσικό αίσθημα των νέων:

- οι γλωσσικές επιλογές των νέων συνιστούν έναν κώδικα επικοινωνίας που εξυπηρετεί τις ανάγκες τους και αυτό δεν αποτελεί κατ' ανάγκη υποβάθμιση,
- η ανάγκη να ταυτιστούν με συνομηλίκους και να διαφοροποιηθούν από τον κόσμο των ενηλίκων εκδηλώνεται σε κάθε εποχή και δεν επηρεάζει συνολικά την εξέλιξη της γλώσσας,
- αμφισβητούν, αντιδρούν και απορρίπτουν ο,τιδήποτε θεωρούν αναχρονιστικό και δεν είναι δυνατό να παγιωθούν τα γλωσσικά σχήματα του παρελθόντος κ.ά.

Τρόποι ώστε το σύγχρονο σχολείο θα αναβαθμίσει την ποιότητα του λόγου των νέων:

- εκσυγχρονισμός των γλωσσικών μαθημάτων και της μεθόδου διδασκαλίας τους,
- βιβλία με εκφραστική αρτιότητα,
- προώθηση του εξωσχολικού βιβλίου,
- εκσυγχρονισμός των σχολικών βιβλιοθηκών,
- παροχή υψηλών γλωσσικών ερεθισμάτων,
- ενθάρρυνση για άσκηση του προφορικού λόγου,
- άσκηση σε όλες της μορφές γραπτής και προφορικής επικοινωνίας,
- το ηλεκτρονικό βιβλίο αποτελεί ελκυστικό μέσο κ.ά.

B3.(Μονάδες 25)

1. Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

Οι λέξεις συνιστούν έναν θαυμαστό και γοητευτικό κόσμο για τον ήρωα («με μεγάλο θαυμασμό και σεβασμό για τις λέξεις»). Τις αντιμετωπίζει με δέος και σεβασμό και έχουν εντυπωθεί στην παιδική του μνήμη («χαραγμένες οι λέξεις του αναγνωστικού της Α' τάξης», «ανοίγεται στα μάτια του ο μαγικός κόσμος των λέξεων»). Έτρεφε θαυμασμό και αγάπη για «όσους μιλούσαν καθαρά και όμορφα», όπως ο δάσκαλός του. Το παιχνίδι με τις λέξεις τον συνεπαίρνει και καταγράφει με σχολαστικό τρόπο ό,τι τον εντυπωσιάζει («υπογράμμιζε και τις αντέγραφε σε τετράδιο κατ' αλφαβητική σειρά. Τις αποστήθιζε και ρωτούσε...για τη σημασία τους και την ορθογραφία τους και προσπαθούσε να εμβαθύνει στο νόημά τους»). Ακόμη και στη συναναστροφή του με τον παππού και τους ανθρώπους του χωριού φροντίζει να προβάλλει την αγάπη του για τις λέξεις, η οποία δεν εξαντλείται στη γλώσσα των βιβλίων αλλά και στη ντοπιολαλιά («Αυτές ήταν «χωριάτικες» λέξεις, δεν ήταν οι πλούσιες και φανταχτερές λέξεις της πόλης και των βιβλίων»).

Η στάση του ήρωα διαφέρει από αυτή των σημερινών νέων, καθώς συνηθίζουν να απορρίπτουν οτιδήποτε συνιστά για αυτούς παρελθόν και αναχρονιστικό - αφού αντιλαμβάνονται την επαφή τους

με τη γλώσσα με αυτόν τον τρόπο – και υιοθετούν ένα δικό τους γλωσσικό κώδικα με ξενισμούς και νεολογισμούς.

ή

2. Θέμα δημιουργικής γραφής

Η εκφώνηση επιτρέπει την καταγραφή προσωπικών ιδεών, αρκεί να είναι ολοκληρωμένες ως προς τη διατύπωση και τα νοήματα.